

Vård- och omsorgsförvaltningen
Tjänsteskrivelse till omsorgsnämnden

Datum:
2023-09-08

Diarienummer:
OSN-2023-00353

Handläggare:
Evelyn Widenfalk Ehlin, Ulrika Jansson

Revidering av omsorgsnämndens riktlinje för föreningsbidrag

Förslag till beslut

Omsorgsnämnden beslutar

1. **att** anta omsorgsnämndens riktlinje för föreningsbidrag enligt ärendets bilaga,
2. **att** riktlinjen i och med detta ersätter nämndens tidigare riktlinje avseende föreningsbidrag, samt
3. **att** förvaltningen får i uppdrag att tillsammans med Funktionsrätt Uppsala kommun och funktionsrättsföreningarna framarbete ytterligare förändringar i riktlinjen.

Ärendet

Omsorgsnämnden delar varje år ut bidrag till föreningar och verksamheter som bedriver kompletterande verksamhet inom nämndens verksamhetsområde. Dessa föreningar har en viktig roll i samhället genom att de möjliggör för människor att tillsammans verka för en viss fråga eller anordna verksamhet genom frivilligt arbete.

På uppdrag av omsorgsnämnden har förvaltningen gjort en revidering av riktlinjen för föreningsbidrag och anpassat den till nämndens styrdokument och de kommungemensamma styrdokument. I juni 2023 fattade nämnden beslut att skicka förslaget på den reviderade riktlinjen på remiss till de föreningar som beviljats bidrag år 2023.

Till nämnden har svar inkommit i svar från bland annat Funktionsrätt Uppsala kommun, som i yttrandet representerar sina medlemsföreningar. Utöver det så har det kommit in svar från sju föreningar.

I remissvaren framkommer att föreningarna i sak är positiva till en förändring och framhåller att det behövs förtydligande när det gäller fördelning av bidragen. Synpunkterna från remissrundan handlar framför allt om förslaget om fördelningsordningen och prioriteringsordningen.

Efter avslutad remissrunda har förvaltningen och nämndens ordförande fört en dialog med Funktionsrätt Uppsala kommun. Utifrån denna dialog och redan inkomna synpunkter har förvaltningen arbetat om delar av förslaget.

I det omarbetade förslaget på ny riktlinjen föreslås att:

- ett särskilt aktivitetsstöd införs,
- en fördelningsnyckel för lokalhyra införs,
- ett särskilt verksamhetsbidrag till paraplyorganisationer och samverkansorganisationer införs,
- utvecklingsbidraget utgår.

De delar som avsåg fördelningsordning/prioriteringsordning har tagits bort, i övrigt har endast redaktionella justeringar genomförts.

Förvaltningen kommer utifrån de inkomna synpunkterna ha en fortsatt dialog med Funktionsrätt för att gemensamt arbeta fram ytterligare tydligheter i riktlinjen när det gäller fördelningsprinciper av bidragen.

Beredning

Ärendet har beretts av enheten för strategiskt stöd på vård- och omsorgsförvaltningen och genom samverkan med Funktionsrätt Uppsala kommun.

Ekonomiska konsekvenser

Omsorgsnämndens beslutade budgetanslag till föreningsstöd utgör tak för varje års utbetalningar. Förslag till revidering av riktlinjer innebär inte några ekonomiska konsekvenser.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelsen daterad 8 september 2023
- Bilaga, Förslag till Omsorgsnämndens riktlinje för föreningsbidrag

Vård- och omsorgsförvaltningen

Lenita Granlund
Förvaltningsdirektör

Normerande styrdokument

Beslutsfattare:
Omsorgsnämnden

Dokumentansvarig:
Förvaltningsdirektör

Datum:
2023-09-08

Diarienummer:
OSN-2023-00353

Omsorgsnämndens riktlinje för föreningsbidrag

Policy

Riktlinje

Rutin

Vägledning

Innehåll

Inledning.....	3
Omsorgsnämndens riktlinje för föreningsbidrag.....	3
Syfte, ändamål och målgrupp	3
Avgränsning	3
Omsorgsnämndens olika föreningsbidrag.....	4
Grundbidrag.....	4
Verksamhetsbidrag	4
Lokalhyresbidrag.....	5
Vilka kan söka.....	6
Nämndens bedömningskriterier	6
Övergripande information	7
Digitalt bidragssystem.....	7
Anvisning	7
Uppföljning och redovisning.....	7
Beslut.....	7
Ansvar	7
Relaterade dokument.....	7

Läsförståelse:

Gulmarkerad text är förslag på förändring/tillägg.
Överstrukentext är det som föreslås tas bort.

Inledning

Omsorgsnämndens riktlinje utgår från policy för samverkan med föreningslivet och det fria kulturlivet, samt den kommunövergripande riktlinjen för föreningsbidrag. Dessa dokument skapar en samlad styrning för kommunens samverkan med aktörer i föreningslivet/fria kulturlivet. En samlad styrning ger förutsättningar att ta steg mot ökad kvalitet och effektivitet i hantering av föreningsbidrag samt ökad transparens och en bedömning utifrån likvärdiga kriterier. En ambition som Uppsala kommun uttryckt i lokal överenskommelse med aktörer i föreningslivet/fria kulturlivet.

Samverkan med föreningslivet ska gagna invånarna i Uppsala kommun, ske inom ramen för kommunallagen, samt bidra till de av kommunfullmäktige och nämnder fastställda ambitioner.

I den samverkan som sker med Uppsala kommun ska föreningen/organisationen följa gällande lagstiftning och uppfylla demokrativillkor för bidrag till civilsamhället.

Syftet med en nämndspecifik riktlinje för bidrag är att utifrån de kommungemensamma styrdokumenterna förtydliga och redogöra för vilka nämndspecifika kriterier och krav som finns för olika bidragstyper.

Omsorgsnämndens riktlinje för föreningsbidrag

Syfte, ändamål och målgrupp

Omsorgsnämnden ansvarar för uppgifter enligt lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS), insatser för personer med psykisk funktionsnedsättning och insatser till personer under 65 år som har behov av sådana insatser på grund av fysisk funktionsnedsättning eller sjukdom. Nämnden ansvarar även för anhörigstöd till personer med funktionsnedsättning, som vårdar eller stödjer en närstående.

I syfte att möjliggöra ett rikt föreningsliv för personer med funktionsnedsättning har omsorgsnämnden ansvar för att fördela bidrag till föreningar/organisationer inom nämndens ansvarsområde. För att föreningen/organisationen ska få stöd från nämnden ska de verka inom omsorgsnämndens verksamhetsområde samt att föreningen/organisationen ska bedriva verksamhet som kompletterar nämndens egna verksamheter. Verksamheten ska ha en anknytning till nämndens målgrupper och verksamheten ska rikta sig till kommunens invånare

Avgränsning

Enligt Socialstyrelsens termbank definieras funktionsnedsättning som en nedsättning av fysisk, psykisk eller intellektuell funktionsförmåga. I anmärkningarna skrivs att en funktionsnedsättning kan uppstå till följd av sjukdom eller annat tillstånd eller till följd

av en medfödd eller förvärvad skada. Sådana sjukdomar, tillstånd eller skador kan vara av bestående eller av övergående natur.

Begreppet funktionsnedsättning är som synes brett, omsorgsnämnden ansvarar dock inte för att stödja samtliga av dessa organisationers föreningsverksamhet.

De aktörer som kan beviljas föreningsbidrag bör ha en verksamhet i huvudsak riktad till personer som har betydande svårigheter att aktivt delta i samhällslivet.

Typ av bidrag Omsorgsnämndens olika föreningsbidrag

För att kunna få bidrag från omsorgsnämnden ska en förening förutom att uppfylla de kommungemensamma riktlinjerna uppfylla följande krav:

- Tillhöra omsorgsnämndens ansvar-och verksamhetsområde.
- Komplettera kommunens egen vård-och omsorgsverksamhet.
- Bedriva sin huvudsakliga verksamhet inom Uppsala kommun.

Om föreningen/organisationen bedöms tillhöra nämndens ansvarsområde kan den ansöka om att få bidrag i form av:

- Grundbidrag
- Verksamhetsbidrag
 - Särskilt verksamhetsbidrag för aktiviteter
 - Särskilt verksamhetsbidrag till paraplyorganisation/samverkansorganisation
- Lokalhyresbidrag

Normerat bidrag Grundbidrag

Grundbidraget utgår till de föreningar som bedömts tillhöra nämndens målgrupp. Grundbidraget är ett generellt bidrag som består av två delar, ett fast belopp och ett bidrag per bidragsberättigad medlem. Medlemsbidrag utgår för antal medlemmar bosatta i kommunen. Alla föreningar som bedömts tillhöra nämndens målgrupp beviljas ett grundbidrag. Det normerade bidraget ges i form av ett grundbidrag och ett bidrag per medlem omfattande (bosatta i Uppsala kommun). Antalet medlemmar ska redovisas i ansökan. Både antalet medlemmar med funktionsnedsättning, medlemmar som är anhöriga samt stödmedlemmar ska redovisas. Till ansökan ska ett intyg bifogas som styrker uppgifterna.

Verksamhetsbidrag

Verksamhetsbidrag är en grundfinansiering eller riktat bidrag till en viss eller till flera angivna verksamheter som organisationen bedriver. I ansökan ska framgå vilka verksamheter föreningen söker bidrag för ex. intressepolitik, aktiviteter, information mm. Detta kan även omfatta bidrag till att täcka kostnader personal. Verksamhetsbidrag är ett ekonomiskt stöd till organisationernas grundläggande verksamhet och ges för föreningens löpande verksamhet. I ansökan ska framgå vilka verksamheter föreningen söker bidrag för ex. intressepolitik, aktiviteter, information, lokaler mm. Bidrag till anställda beviljas endast om det finns ett behov av detta för den verksamhet aktören

söker bidrag för. Om bidraget ska användas för lönekostnad, ska föreningen/organisationen vara registrerad hos Skatteverket som arbetsgivare. Vid beslut om bidrag för personalkostnad förbinder sig föreningen/organisationen att i efterhand om vård- och omsorgsförvaltningen begär det skicka in sammanställning avseende arbetsgivardeklaration.

Särskilt verksamhetsbidrag för aktiviteter

Kostnader för aktiviteter söks i verksamhetsbidraget. I ansökan ska det vara tydligt specificerat vad som avser kostnader för aktiviteter. Aktivitetsbidraget söks för planerade aktiviteter och genomförda aktiviteter ska i efterhand redovisas. Vid händelser som uppkommer under året och som medför avsteg från ansökan och beviljat bidrag så ska en dialog föras med förvaltning.

Bidrag kan beviljas till aktiviteter såsom exempelvis sammankomster för social gemenskap, fritidsverksamheter, träning och motion, föreläsningar, fortbildning och utflykter. Syftet med ett aktivitetsstöd är att motverka isolering, främja delaktighet och sociala kontakter genom hälsofrämjande insatser. Med aktivitet menas ett tillfälle då flera medlemmar och/eller icke medlemmar samlas (det kan även vara digitalt) för att göra något tillsammans under ledning av någon som är utsedd av föreningen.

Utifrån ovanstående kriterier avgör omsorgsnämnden vilka aktiviteter som ska beviljas bidrag och inte. Nämnden bedömer även hur mycket bidrag som ska ges till olika aktiviteter.

Förvaltningen ser positivt på föreningar som samverkar med varandra och som gemensamt anordnar aktiviteter och sådan samverkan kan också komma att premieras. Föreningar som samverkar kring en gemensam verksamhet ska utse en förening som ansvarar för bidragsansökan.

Inom ramen för aktivitetsstödet kan föreningen även ansöka om merkostnader som föreningen kan ha på grund av medlemmarnas funktionsnedsättning vilket till exempel kan vara behov av extra ledare.

Lokalhyresbidrag

Kostnader för lokal söks som ett eget bidrag, föreningen kan endast få bidrag om detta inte subventioneras på annat sätt. Lokalhyresbidrag beviljas inte för förhyrningar i kommunala lokaler. Eventuella hyresintäkter ska dras från de totala lokalkostnaderna. För att erhålla bidrag för lokalhyra ska föreningen ha regelbunden föreningsverksamhet i lokalen. Lokal innebär möteslokaler, lokaler för fritidsaktiviteter och hyra för separata aktivitetstillfällen. Lokal innebär inte kansli.

Storlek och beräkning av lokalhyresbidraget preciseras i anvisningen.

● Föreslås upphöra: Utvecklingsbidrag

Utvecklingsbidrag är tillfälliga medel kopplade till olika sakfrågor och områden som är politiskt prioriterade. Föreningen/organisationen kan få bidrag för utvecklingsprojekt som inte strider mot de generella förutsättningarna.

Särskilda prioriteringar utefter nämndens styrdokument kan tillkomma i anvisningarna.

Vilka kan söka

Bidragen kan i första hand sökas av ideella föreningar men även ekonomiska föreningar, stiftelser och trossamfund om den sökande bedriver verksamhet utan vinstsyfte och riktar verksamheten till personer med funktionsnedsättning.

Aktören ska ha sitt säte i Uppsala kommun alternativt ska den verksamhet som aktören söker bidrag för bedrivas i Uppsala kommun.

Föreningen/organisationen får inte bidrag

- för delar av verksamheten som täcks av bidrag från annan bidragsgivare
- för kapitalhöjande insatser som renovering eller ombyggnad av fastighet

Nämndens bedömningskriterier

Beslut om fördelning av bidrag fattas av omsorgsnämnden.

För att erhålla bidrag från omsorgsnämnden behöver föreningen tillhöra nämndens ansvar- och verksamhetsområde. Vilket innebär att nämndens bidrag är selektiva och att det alltid görs en prövning om rätten till bidrag. Vid ställningstagande till ansökningarna prioriteras verksamheter som bedöms komplettera omsorgsnämndens verksamheter.

När nämnden beslutar vilka ansökningar som ska beviljas stöd görs en bedömning av:

- Vilket mål och syfte som föreningen/organisationen har och om det faller inom ramen för vad bidrag utgår för.
- Verksamheten harmonierar med nämndens mål och inriktningsdokument.
- Finns det verksamhetsplan med angivna aktiviteter, lokaler, tider.
- Hänger föreningens mål, aktiviteter, metoder, resultat och budget ihop på ett trovärdigt sätt.
- Vilka effekter som föreningen/organisationen förväntas få av ansökt bidrag.
- Är ansökt bidrag skäligt utifrån kostnadssynpunkt.
- Samt utifrån i vilken grad utrymme finns inom ekonomisk ram att bevilja bidrag.

Bidragen är selektiva, vilket innebär att en bedömning görs för varje organisation utifrån i vilken grad:

- Föreningen/organisationen bedriver en verksamhet som av nämnden bedöms vara till nytta inom verksamhetsområdet alternativt kompletterar nämndens egen verksamhet.
- Verksamheten harmonierar med nämndens mål och inriktningsdokument.
- Föreningen/organisationen presenterar tydliga planer, måluppfyllelse och kvalitet på verksamheten.
- Föreningen/organisationen formulerar förväntade effekter och motiverar metoder som används och planer för verksamhetens utveckling.
- Föreningen beskriver hur nytänkande eller nydanande insatser genomförs.
- Samt utifrån i vilken grad utrymme finns inom ekonomisk ram.

Prioriteringar avseende bidragshandlingen görs utifrån mål och budget, nämndens årliga verksamhetsplan samt program för full delaktighet.

Övergripande information

Digitalt bidragssystem

Föreningsbidragen hanteras i ett digitalt bidragssystem¹. För att en förening/organisation ska kunna söka bidrag från omsorgsnämnden behöver föreningen/organisationen ha ett konto och vara godkänd som bidragssökande aktör, enligt särskild ordning.

Anvisning

För varje typ av bidrag nämnden beslutar om ska en anvisning tas fram av förvaltningen som följer överenskommen mall för anvisning för föreningsbidrag. Innehåll i anvisning ska följa kommunövergripande styrdokument, och denna nämndspecifika riktlinje. Innan en aktör kan söka bidrag måste den först ansöka om att bli godkänd aktör.

Uppföljning och redovisning

Omsorgsnämnden har kontinuerlig dialog med de aktörer som erhåller bidrag. Detta sker både igenom e-post, digitala möten, telefonsamtal, uppföljande besök och slumpmässiga kontroller. Vid prövning av en ansökan görs en uppföljning där hänsyn tas till hur aktören har använt tidigare bidrag och vilket resultat som uppnåtts.

Om aktören bryter mot de principer och kriterier som finns i policy för samverkan med föreningslivet och det fria kulturlivet, eller de krav som finns i anvisningen, så kommer åtgärder vidtas.

Bidraget redovisas enligt direktiv i anvisningen.

Beslut

Beslut fattas av nämnd.

Ansvar

Nämnden ansvarar för att följa upp och uppdatera riktlinjen.

Relaterade dokument

- Lokal överenskommelse mellan Uppsalas föreningsliv och Uppsala kommun 2018–2023
- Policy för samverkan med aktörer i föreningslivet och det fria kulturlivet
- Riktlinje för föreningsbidrag och bidrag till fria kulturlivet
- Program för full delaktighet för personer med funktionsnedsättning

¹ När digitalt bidragssystem är på plats och har implementerats.

